

РЕШЕНИЕ

№ 32362

гр. София, 17.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав, в
публично заседание на 25.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **5477** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.79, ал.10 от Закона за храните (ЗХ).

Образувано е по жалба на „Еко Съплъментс“ ЕООД, представлявано от управителя А. М. Х., чрез адв. Е. В., срещу Заповед за отказ от вписване на хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване № РД 11-621/16.03.2026г. на заместник изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). С тази заповед, на основание чл.79, ал.9, т.2 от Закона за храните е отказано вписването на хранителните добавки „Мелатонин 3мг“ 120 капсули; „Мелатонин 5мг.“ 60 капсули и „Мелатонин 10мг“ 60 капсули, поискано със заявление с вх. № 6417/13.03.2026г. от „Еко Съплъментс“ ЕООД.

С жалбата се твърди, че оспорената заповед е незаконосъобразна, издадена при съществени нарушения на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Сочи се, че са налице отменителни основания по чл.146, т.2 –т.4 от АПК. Твърди се, че от страна на органа е направено погрешно тълкуване на Регламент /ЕС/ № 432/2012, като е прието, че предвиденият в него праг е 1мг. Посочва се още, че оспореният отказ нарушава принципите на законност, равенство и правна сигурност, тъй като административният орган е допускал регистрация на сходни продукти със съдържание на мелатонин над 1 мг. Искане се оспорената заповед да бъде отменена, а преписката върната на административния орган за ново произнасяне.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, представлява се от адв. В., който поддържа жалбата по изложените в нея съображения. Претендира присъждане на разноски, съобразно представен списък.

Ответникът – заместник изпълнителен директор на Българската агенция по безопасност на храните, редовно призован, не се представява. В представен писмен отговор/бележки от 05.06.2026г. се излагат подробни съображения за неоснователност на жалбата. Сочи се, че издаваните заповеди от БАБХ се изготвят в бланкетна форма, на образец одобрен от МЗХ и ЦУ на БАБХ, в който не винаги технически има достатъчно място за отразяване на правни и/или фактически аргументи, поради което обстоятелствената част се представя в съкратен обем на информация. Твърди се, че жалбоподателят е следвало да представи пред органа всички доказателства от които може да се ползва, за да получи вписване на хранителните добавки, но от негова страна са били представени само етикетите на добавките. Ответникът поддържа, че оспореният отказ не противоречи на материалния закон, тъй като заявените продукти съдържат мелатонин в количества, многократно надвишаващи 1 мг. на единична доза. Според органа, мелатонинът попада в категорията на „другите вещества с хранителен или физиологичен ефект“, за които е приложимо изискването продуктът да е безопасен при препоръчаната от производителя употреба. Твърди се, че жалбоподателят неправилно тълкува приложимата нормативна уредба, доколкото от представените етикети било видно, че съдържанието на мелатонин в една капсула значително надвишава 1мг., поради което постановеният отказ е законосъобразен и съответства на целта на закона. Претендира се присъждане на разноски. Съдът като взе предвид събраните доказателства и доводите на страните, прие за установено следното:

Административното производство е образувано по заявление за пускане на пазара на хранителна добавка и/или храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, заведено с вх. № 6417/13.03.2026г. по описа на БАБХ. Заявлението е подадено от „Еко Съплъментс“ ЕООД и касае хранителни добавки „Мелатонин 3мг“ 120 капсули; „Мелатонин 5мг.“ 60 капсули и „Мелатонин 10мг“ 60 капсули, с искане да бъде регистрирана по реда на чл. 79 от ЗХ.

С оспорената в настоящото производство заповед е отказано вписването на хранителни добавки „Мелатонин 3мг“ 120 капсули; „Мелатонин 5мг.“ 60 капсули и „Мелатонин 10мг“ 60 капсули. Заповедта е издадена на основание чл. 79, ал. 9, т. 2 от ЗХ, а от фактическа страна е мотивирана с това, че количеството на мелатонина в дневна доза от 1 капсула е съответно на 3мг., 5мг. и 10мг., което превишава минимално допустимото количество мелатонин от 1 мг.

Заповедта е съобщена на дружеството на 25.03.2026г. Жалбата е подадена на 08.04.2026г.

ПРАВНА СТРАНА

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е в законоустановения срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, срещу акт, подлежащ на съдебен контрол и от лице с правен интерес.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган- зам. изпълнителен директор на БАБХ, на който са делегирани правата по чл.79, ал.9, т.2 от ЗХ със заповед № РД11-3495/18.11.2025г.

Между страните няма спор по отношение на информацията, отразена на етикета на английски език, включително по отношение на посочените количества Мелатонин в препоръчаната на етикета доза за дневен прием, както и се касае за хранителни добавки /капсули/ за възрастни, с предназначение: „спомога за здравословния сън, допринася за регулирането на циркадния ритъм на организма и подкрепя антиоксидантните процеси“, като е предвидена препоръчана доза за дневен прием 1 капсула на ден, 30 минути преди лягане.

Оспореният акт е издаден в писмена форма с кратко фактическо описание, изводите във връзка, с

което не са обосновани/мотивирани със съответната правна норма. Допуснато е нарушение на установената форма, поради липса на пълни мотиви като фактически и правни основания за издаване на процесната заповед. Органът е приел, че количеството на Мелатонин в дневната доза от 1 капсула е съответно 3мг, 5мг и 10мг, но не е посочил, поради каква причина е приел, че максимално допустимото количество Мелатонин е от 1 мг. Не е посочена съответната правна норма, която въвежда максимално допустимото количество Мелатонин за хранителни добавки /капсули/ за възрастни. Тъй като отказът е мотивиран с несъответствието с максимално допустимото количество Мелатонин непосочването на правната норма, в която е регламентирано, е съществено нарушение.

Липсата на мотиви е основание за отмяна и връщане на преписката на ответника за произнасяне, тъй като съдът не е в състояние да извърши проверка за законосъобразността на акта по същество. За да извърши такава преценка, съдът следва да провери дали фактите, на които органът се позовава, са се осъществили действително и субсумират ли те приложеното спрямо тях правно основание. При липса на такива, преценката е невъзможна.

В съответствие с изискването за форма по чл.59 от АПК, приложим на общо основание, оспорената заповед като индивидуален административен акт следва да бъде в писмена форма и да съдържа реквизитите по ал.2 от същия. В тази връзка съдът приема, че в оспорения акт се съдържат фактическите основания, но не и приложеното материалноправно основание за издаването му. Мотивите на даден акт следва да бъдат предоставени на заинтересованото от този акт лице, преди то да подаде жалба срещу този акт, и неспазването на изискването за мотивиране не може да бъде изправено от факта, че заинтересованото лице се запознава с мотивите на акта в хода на производството пред съда. Възможността даден орган да се позове на допълнителни мотиви с цел да допълни изложените в обжалвания акт или да замени липсващите такива би накърнило правото на защита на заинтересованото лице и в частност- правото му на ефективна съдебна защита, както и принципа за равнопоставеност на страните пред съда /жалбоподателите и органа, издател на акта/, и е самостоятелно основание за отмяната на акта-чл.146, т.2, вр.чл.59, ал.2 от АПК. В този смисъл, опитът за излагане на мотиви, направен с писмени бележки /л.47/ на процесуалния представител на ответника в съдебното производство е ирелевантен.

Допустимо е мотивите за издаването на акта да се съдържат в отделен документ, подготвящ неговото издаване или дори, но най-късно в съпроводителното писмо, с което жалбата се изпраща за разглеждане в съда- Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд, но в случая такива документи не са налице.

Целта на мотивите е да се разкрият съображенията, по които е издаден административния акт, което от една страна дава възможност на съда да упражни ефективен съдебен контрол върху законосъобразността на акта, а от друга осигурява на страните - адресати или заинтересовани от него своевременно да организират защитата си. В случая обаче е налице пълна липса на мотиви, която не е запълнена по никакъв начин с документите по преписката, изпратена на съда със съпроводително писмо на ответника от 14.05.2026 г.

Актът се проверява по съдебен ред за неговата законосъобразност, а тя освен преценката дали органът не е нарушил съответните законови рамки включва в себе си и отговор на въпроса дали той не е упражнил превратно така предоставеното му право на оперативна самостоятелност и съответства ли взетото решение на целта на закона.

Осъществено отменително основание по чл.146, т.2, вр.чл.59, ал.2, т.4 от АПК, препятства упражняването на съдебен контрол за законосъобразността на акта по същество-чл.46, т.4 и т.5 от АПК и обуславя връщането на делото като преписка за ново произнасяне на органа при спазване на изискването за мотивираност на акта.

Неоснователно е възражението на ответника, че фактите са останали неизяснени поради непредставени документи от жалбоподателя. За изясняване на фактическата обстановка по подаденото заявление, административният орган разполага с правомощия по чл.79, ал.6 и ал.7 от ЗХ да изисква допълнителни данни за състава на заявения продукт, характеристики и предназначение, както и друга необходима информация, както и да изиска становища от посочените в ал.7 органи за съответствие с нормативните изисквания на състава, количеството и вида на вложените съставки в хранителната добавка или храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, което в случая не е сторено.

Предвид изложеното жалбата е основателна.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК, искането на жалбоподателя за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено за доказанния им размер-общо 805,56 евро, от които 25.56 евро заплатена държавна такса и 780,00 евро заплатено адвокатско възнаграждение за защита, осъществена от един адвокат. Ответникът не е оспорил размерът на адвокатското възнаграждение.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2, вр.чл.173, ал.2 и чл.143, ал.1 от АПК, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ, по жалба на „Еко Съплъментс“ ЕООД, представлявано от управителя А. М. Х., Заповед № РД 11-621/16.03.2026г. на заместник изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

ИЗПРАЩА преписка на Българската агенция по безопасност на храните за ново произнасяне при спазване на изискването за мотивираност на акта.

ОСЪЖДА Българската агенция по безопасност на храните да заплати на „Еко Съплъментс“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] сума в размер на 805,56 евро, разноски по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: